

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

دانشکده پرستاری و مامایی

مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی

پایان نامه کارشناسی ارشد مامایی

(گرایش بهداشت باروری)

طرح تحقیقاتی شماره: ۳۹۲۳۰۷

عنوان:

بررسی تاثیر آموزش با رویکرد همسالان بر آگاهی و

نگرش دختران نوجوان نسبت به سلامت دوران بلوغ

شهر اصفهان سال ۱۳۹۲

استاد راهنما:

دکتر اشرف کاظمی

استاد مشاور:

طیبه مهرا بی

نگارنده :

مهناز حاتمی

پاییز ۱۳۹۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	ا پژوهش.....
	فصل اول: معرفی پژوهش
۳	بیان مسئله و اهمیت اجرای پژوهش.....
۹	مروری بر مطالعات انجام شده.....
۲۶	اهداف، سوالات، پیش فرض های پژوهش.....
۲۶	هدف کلی.....
۲۶	هدف جزئی.....
۲۷	سوالات پژوهش.....
۲۷	اهداف کاربردی.....
۲۷	پیش فرضیات پژوهش.....
۳۰	فرضیات پژوهش.....
۳۱	تعریف واژه ها.....
	فصل دوم: روش پژوهش
۳۸	نوع پژوهش.....
۳۸	محیط پژوهش.....
۳۸	جامعه پژوهش.....
۳۸	نمونه پژوهش.....
۳۸	معیار ورود به پژوهش.....
۳۹	معیار خروج از مطالعه.....
۳۹	روش نمونه گیری.....
۴۰	حجم نمونه.....
۴۱	ابزار گردآوری داده ها.....

۴۲	روش گردآوری داده ها
۴۲	روش انجام کار
۴۴	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۴۷	متغیرها
۴۸	محدودیت های پژوهش
۴۸	مشکلات اجرایی پژوهش
۴۹	ملاحظات اخلاقی
۵۰	جدول متغیرها

فصل سوم : یافته های پژوهش

۵۲	یافته های پژوهش
----	-----------------

فصل چهارم : بحث و نتیجه گیری

۶۳	تجزیه و تحلیل و تفسیر یافته ها
۸۰	نتیجه گیری
۸۸	کاربرد یافته های پژوهش
۸۸	پیشنهادات جهت پژوهش های بعدی

فهرست منابع

۹۰	منابع فارسی
۹۹	منابع انگلیسی

پیوست ها

پرسشنامه جمع آوری اطلاعات

CD محتوای آموزشی

خلاصه انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۵۳	جدول ۳-۱: مقایسه میانگین متغیرهای کمی خصوصیات فردی خانوادگی در دو گروه مداخله و کنترل
۵۴	جدول ۳-۲: مقایسه توزیع فراوانی خصوصیات فردی خانوادگی رتبه ای در دو گروه مداخله و کنترل
۵۵	جدول ۳-۳: مقایسه توزیع فراوانی متغیرهای کیفی اسمی خصوصیات فردی خانوادگی در دو گروه مداخله و کنترل
۵۶	جدول ۳-۴: مقایسه میانگین نمره آگاهی نوجوانان دختر در ابعاد مختلف سلامت بلوغ در دو گروه مداخله و کنترل قبل از آموزش
۵۷	جدول ۳-۵: مقایسه میانگین نمره آگاهی نوجوانان دختر در ابعاد مختلف سلامت بلوغ در دو گروه مداخله و کنترل بعد از آموزش
۵۸	جدول ۳-۶: مقایسه میانگین نمره آگاهی دختران نوجوان در ابعاد مختلف سلامت بلوغ در دو گروه مداخله و کنترل قبل و بعد از آموزش
۵۹	جدول ۳-۷: مقایسه میانگین نمره نگرش دختران نوجوان در ابعاد مختلف سلامت بلوغ در دو گروه مداخله و کنترل قبل از آموزش
۶۰	جدول ۳-۸: مقایسه میانگین نمره نگرش دختران نوجوان در ابعاد مختلف سلامت بلوغ در دو گروه مداخله و کنترل بعد از آموزش
۶۱	جدول ۳-۹: مقایسه میانگین نمره نگرش دختران نوجوان در ابعاد مختلف سلامت بلوغ در دو گروه مداخله و کنترل قبل و بعد از آموزش

عنوان: تاثیر آموزش با رویکرد همسالان بر آگاهی و نگرش دختران نوجوان نسبت به سلامت دوران بلوغ در شهر

اصفهان ۱۳۹۲

چکیده:

مقدمه: امروزه، یک پنجم از جمعیت جهان را افراد نوجوان بین ۱۹-۱۰ سال تشکیل می‌دهند که ۸۵ درصد از آن‌ها در کشورهای در حال توسعه زندگی می‌کنند و ۵۰۰ میلیون نفر از آنان را دختران نوجوان تشکیل می‌دهد که سرمایه گذاری در تأمین سلامت نوجوانان، یکی از اصلی‌ترین مسیرها برای تحقق اهداف توسعه هزاره است و نیازهای این گروه برای حفظ سلامت بلوغ آموزش مستمر را می‌طلبد. و نظر به تاثیر پذیری نوجوانان از گروه همسال هدف از تحقیق حاضر ارزیابی تاثیر آموزش گروه هم‌تای آموزش دیده به دختران نوجوان بر سطح آگاهی و نگرش آنان بوده است.

روش: پژوهش حاضر یک مطالعه کارآزمایی عرصه (field Trial) آینده نگر دو مرحله ایی بود که در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ در شهر اصفهان بر روی ۲۸۲ نوجوان دختر دوره دوم متوسطه با روش نمونه گیری خوشه ایی تصادفی ساده انجام شد. ابزار ارزیابی پرسشنامه سلامت بلوغ محقق ساخته بود که قبل از آموزش تکمیل شد. سپس آموزش هم‌تا به وسیله همسالان آموزش دیده به نوجوانان در طی تعامل غیر رسمی داده شد و پس از ۶ هفته از شروع آموزش مجدداً پرسشنامه سلامت بلوغ تکمیل گردید. شیوه‌های تجزیه و تحلیل آماری توصیفی و استنباطی با نرم افزار spss نسخه ۱۶ انجام شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که قبل از آموزش میانگین نمره آگاهی در ابعاد خویشتن داری، تصمیم گیری، جسمی، رفتاری بهداشتی جنسی، روانی اجتماعی در دو گروه تفاوت معنادار نداشتند ($p > 0/05$). بعد از آموزش نمره آگاهی گروه مداخله در ابعاد خویشتن داری ($t = 31/13, p < 0/0001$)، تصمیم گیری ($t = 16/2, p < 0/0001$)، جسمی ($t = 23/9, p < 0/0001$)، رفتاری بهداشتی جنسی ($t = 20/9, p < 0/0001$)، روانی اجتماعی ($t = 18/3, p < 0/0001$) تفاوت معنادار نشان داد. همچنین قبل از آموزش میانگین نمره نگرش در ابعاد خویشتن داری، تصمیم گیری، جسمی، رفتاری بهداشتی جنسی، روانی اجتماعی در دو گروه تفاوت معنادار نداشتند ($p > 0/05$). بعد از آموزش میانگین نمره نگرش گروه مداخله در ابعاد خویشتن داری ($t = 13/82, p < 0/0001$)، تصمیم گیری ($t = 7/9, p < 0/0001$)، جسمی ($t = 20/68, p < 0/0001$)، رفتاری بهداشتی جنسی ($t = 14/15, p < 0/0001$)، روانی اجتماعی ($t = 13/56, p < 0/0001$) تفاوت معنادار نشان داد.

نتیجه گیری: این تحقیق نشان داد استفاده از فرصت هایی که در طی ارتباطات طبیعی در مدرسه شکل می‌گیرد باعث بالا رفتن آگاهی نوجوانان از سلامت دوران بلوغ می‌شود و می‌تواند نگرش آنان را در ابعاد مختلف سلامت دوران بلوغ (خویشتنداری، تصمیم گیری، جسمی، رفتاری بهداشتی جنسی، روانی اجتماعی) ارتقاء دهد. بنابر این پیشنهاد می‌شود برنامه های آموزشی با استفاده از گروه های هم‌تای برنامه های آموزشی مدارس قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آگاهی، نگرش، آموزش همسالان، دختران نوجوان، سلامت بلوغ

فهرست منابع مورد استفاده در این پایان نامه:

- ❖ احمدی طهور سلطانی، محسن. عسگری، محمد. توقیری، امینه. ۱۳۹۲، 'اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر کاهش عوامل خطر ساز و افزایش عوامل محافظت کننده سوء مصرف مواد در نوجوانان کانون اصلاح و تربیت'. فصلنامه اعتیاد پژوهی سوه مصرف مواد، سال هفتم، شماره ۲۷. صص ۱۶۰-۱۵۰
- ❖ احمدی، احمد. روانشناسی نوجوانان و جوانان. ۱۳۸۹، چاپ پانزدهم، انتشارات مشعل. صص ۱۳۹، ۸۸، ۱۳۷
- ❖ اکبرزاده، مرضیه. زنگی آبادی، مهدیه. طباطبایی، حمیدرضا. معطری، مرضیه. ۱۳۸۷، 'مقایسه تأثیر آموزش خودآزمایی پستان توسط همسالان و پرسنل بهداشتی بر آگاهی و نگرش دانشجویان' مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی (۲) صص ۸-۲۰۳-۱۹۵.
- ❖ آقا یوسفی، علیرضا. علی پور، احمد. نجاری حسن زاد، فریده. ۱۳۸۸، 'اثربخشی آموزش بهداشت بلوغ و قاعدگی بر سلامت عمومی دختران دوره سوم راهنمایی' صص ۱۱۸-۱۰۵. www.sid.ir.
- ❖ آقاجاری، پروانه. ولی زاده، سوسن. جبرائیلی، مهناز. طارمیان، فرهاد. قوجازاده، مرتضی. پوررستم ایوب. ۱۳۸۹. تأثیر مداخلات مدرسه محور بر مهارت نه گفتن در دانش آموزان دوره راهنمایی. مجله پرستاری و مامایی تبریز شماره ۱۸، صص ۳۹-۳۱
- ❖ بابایی، فائزه. خردمند، مطهره. حسینی، جواد. ۱۳۸۸، 'بررسی تأثیر آموزش مبتنی بر مدارس بر میزان آگاهی دانش آموزان دبیرستانی در مورد ایدز'. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران دوره نوزده شماره ۷۰. صص ۹۲-۹۰
- ❖ بحری، نادره. ۱۳۸۷، 'تأثیر آموزش جرأت ورزی به روش مشاوره گروهی بر عزت نفس دانش آموزان دختر'. پیک نور، سال هشتم، شماره اول، صص ۱۳۷-۱۲۴.
- ❖ برویس، جوی، مارشا، ویل. امیلی، کالمون. مترجم بهرنگی محمد رضا. ۱۳۹۲. 'الگوهای تدریس + خانواده الگوی اجتماعی'، چاپ هشتم، تهران: نشر کمال تربیت. صص ۳۴۲.

- ❖ بسطامی، فاطمه. ضاربان، ایرج. بیرانوند، علی. واحدی، سجاد. ۱۳۹۱، بررسی تأثیر پمفلت آموزشی بر آگاهی و نگرش دانشجویان رشته های غیر پزشکی دانشگاه زابل در مورد بیماری ایدز. مجله تحقیقات نظام سلامت ۸(۶): ۱۰۳۹-۱۰۲۷.
- ❖ بشارتی، فرشته. هزاوه ای محمد مهدی. معینی، بابک. مقیم بیگی، عباس. ۱۳۹۰، بررسی تأثیر برنامه ی آموزشی مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده در انتخاب روش زایمانی زنان باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی شهر رشت، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان، دوره ۱۹، شماره ۷۷، ص.ص ۱۰۶-۹۴.
- ❖ بشیریان، سعید. حیدرنیا، علیرضا. وردی پور، حمید اله. حاجی زاده، ابراهیم. ۱۳۹۲، بررسی رابطه خود کتتری با تمایل نوجوانان به مصرف مواد مخدر. مجله علمی دانشکده پرستاری و مامایی همدان، دوره بیستم، شماره ۱، شماره مسلسل ۳۷. ص.ص ۵۳-۴۵
- ❖ بهادران، پروین. عریضی، حمیدرضا. ۱۳۸۵، آموزش شیوه های مختلف تغییر نگرش منفی نسبت به قاعدگی در دانش آموزان دختر دوره راهنمایی شهر اصفهان. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، ۶(۲)، ص.ص ۳۳-۲۷
- ❖ بهرامی، نسیم. سیمبر، معصومه. سلیمانی، محمدعلی. ۱۳۹۱، چالش های بهداشت جنسی نوجوانان در ایران: یک مطالعه مروری. مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دوره ۱۰، شماره ۴، ص.ص ۱۶-۱.
- ❖ بهرامی، فرزانه. معاضدیان، آمنه. حسینی المدنی، سید علی. ۱۳۹۲، اثربخشی آموزش مهارت حل مساله و تصمیم گیری بر کاهش نگرش مثبت وابستگان به مواد افیونی. فصلنامه اعتیاد پژوهی سوء مصرف مواد، سال هفتم، شماره بیست و پنجم، ص.ص ۷۱-۵۷.
- ❖ بیابانگرد، اسماعیل. ۱۳۸۹. روانشناسی نوجوانان، چاپ سیزدهم، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ص.ص ۵۰، ۴۲.
- ❖ پرویزی، سرور. احمدی، فضل الله. ۱۳۸۵، گروه همسالان و سلامت نوجوان: یک پژوهش کیفی. فصلنامه علمی پژوهشی فیض دوره دهم، شماره ۴. ص.ص ۵۱-۴۶.

- ❖ پورچناری، مرتضی عبدالله. گلزاری، محمود. ۱۳۸۷، 'اثر بخشی آموزش مهارت های زندگی بر تغییر نگرش دانش آموزان پسر مقطع دبیرستان شهر سیرجان نسبت به سوء مصرف مواد مخدر'. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی پرتال جامع علوم انسانی، ص.ص ۵۴-۳۳.
- ❖ تقدیسی، محمد حسین. نوری سیستانی، ملیحه اصغر نژاد فرید، علی اصغر. مرقایی خوبی، عفت السادات. حسینی، فاطمه. ۱۳۹۰، 'بررسی رویکرد گروه همسالان بر آگاهی و عملکرد دختران نوجوان پیرامون سلامت روان'. فصلنامه علمی پژوهشی دانشکده پزشکی یزد. سال دهم، شماره سوم و چهارم، شماره مسلسل ۳۲. ص ص ۱۰۵-۹۲
- ❖ جلایی پور، حمید رضا. حسینی، نثار مجید. ۱۳۸۷، 'عوامل اجتماعی موثر بر بزه کاری نوجوانان در رشت'. پژوهش نامه علوم انسانی و اجتماعی، شماره ۲، ص.ص ۷۷-۱۰۲
- ❖ جهانفر، شایسته. مولایی نژاد، میترا. ۱۳۸۲ 'درسنامه اختلالات جنسی'، چاپ اول، اصفهان، نشر سالمی، ص ۷۵
- ❖ حاتمی، حسین. ۱۳۹۱، 'کتاب جامع بهداشت عمومی'، چاپ سوم، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی / معاونت تحقیقات و کمیته رایانه ای کردن طب و بهداشت. ۱۵۹۱
- ❖ خدایاری فرد، محمد. ۱۳۸۹، 'مسائل نوجوانان و جوانان'. چاپ یازدهم، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان (کتاب الکترونیکی) ص ۴ - ۵ دوره بیستم شماره ۸۰ ص ص ۸۵-۸۲
- ❖ خلیج آبادی فراهانی، فریده عبادی فراذر، فرید. ۱۳۸۲، 'مقایسه تاثیر آموزش پیشگیری از ایدز توسط گروه همسالان و بزرگسالان بر آگاهی، نگرش و خودبستگی دانش آموزان دختر دبیرستانی، منطقه ۴ آموزش و پرورش شهر تهران با استفاده از مدل تئوری شناختی - اجتماعی'. فصلنامه باروری و ناباروری. ۹۱ ص ص ۷۷-۷۷.
- ❖ دبیری، فاطمه. عابدینی، صدیقه. شاهی، عارفه. کامجو، آریتا. ۱۳۸۷، 'مقایسه تاثیر دو روش آموزش بر سطح آگاهی، نگرش و عملکرد دختران دبیرستانی شهر بندرعباس در زمینه بهداشت قاعدگی'. مجله پزشکی هرمزگان سال دوازدهم شماره چهارم ص.ص ۲۷۹-۲۷۱.

- ❖ رحمتی، عباس. اعتمادی، احمد. ۱۳۸۵. تاثیر آموزش مهارت های مقابله ای به روش بحث گروهی بر نگرش دانش آموزان نسبت به سوء مصرف مواد مخدر. مجله روانشناسی دانشگاه تبریز، شماره ۴، ص ۱۱۸-۱۴۱.
- ❖ رضایی ابهری، فریده. حمزه گردشی، زینب، حاجی خانی گلچین، نیره اعظم. ذبیحی، مجید. حمزه گردشی، لیلا. ۱۳۹۰، 'تجارب ذهنی دختران مصرف کننده مواد مخدر در ارتباط با تصمیم گیری جنسی ایشان: تحقیق کیفی'. پژوهش پرستاری دوره ۶ شماره ۲۱، ص. ۷۹-۸۷.
- ❖ رفیعی هنر، حمید. جان بزرگی، مسعود. ۱۳۸۹، 'رابطه جهت گیری مذهبی و خود مهارگری'. روانشناسی و دین، سال سوم، شماره اول، ص ۳۱-۴۲.
- ❖ رمضانخانی، علی. سیمبر، معصومه. شاه حسینی، زهره. علوی مجد، حمید. ۱۳۹۰، 'نیازهای روانی - عاطفی دختران نوجوان'. مجله پژوهشی حکیم
- ❖ رضائی تهرانی، فهیمه. سیمبر، معصومه. هاشمی، زینب. ۱۳۸۳، 'مدل باورهای بهداشتی - باروری - جنسی دانشجویان'. مجله طب جنوب، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر. سال هفتم، شماره ۱، صفحه ۷۸-۷۰.
- ❖ رضائی، فهیمه. ملک افضلی، حسین. ۱۳۸۰، 'گزارش طرح ترویج بهداشت باروری در جوانان اسلامشهر'. مرکز ملی تحقیقات بهداشت باروری، معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ❖ شاه حسینی، زهره سیمبر، معصومه. رمضانخانی، علی. ۱۳۸۹، 'تبیین نیازهای آموزشی و چگونگی ارائه خدمات آموزشی مرتبط با سلامت دختران نوجوان: یک مطالعه کیفی'. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ص ۸۲-۸۵.
- ❖ شاه حسینی، زهره. سیمبر، معصومه. رمضانخانی، علی. ۱۳۸۹، 'تبیین نیازهای آموزشی و چگونگی ارائه خدمات آموزشی مرتبط با سلامت دختران نوجوان: یک مطالعه کیفی'. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران دوره بیست شماره ۸۰، ص. ۸۲-۸۵.

- ❖ شجاعی زاده، داوود. ابراهیم طاهری، گیتی. طهرانی، هادی. حسینی، حمید. ۱۳۹۱، 'بررسی تأثیر آموزش بر آگاهی و نگرش دانش آموزان دبیرستان های شهرستان فاروج در مورد ایدز'. مجله بهداشت و توسعه، سال اول، شماره ۱. صص ۶۷-۷۳.
- ❖ شمشیری میلانی. ۱۳۹۱، 'بهداشت بلوغ و نوجوانی'، / جلد ۳ گفتار ۲۰ / فصل ۱۱ / چاپ سوم، (کتاب الکترونیک)
- ❖ شیرزادی، شایسته. شجاعی زاده، داوود. تقدیسی، محمد حسین. حسینی آغا، فاطمه. دشمن گیر، پریناز. ۱۳۹۱، 'بررسی تأثیر آموزش از طریق بحث گروهی بر ارتقاء آگاهی بهداشت بلوغ جسمی دختران نوجوان ساکن مراکز شبانه روزی بهزیستی شهر تهران'. فصلنامه علمی پژوهشی دانشکده بهداشت یزد سال دوازدهم، شماره اول، شماره ۳۸. صص ۱۷۱-۱۶۴.
- ❖ صحتی شفائی، فهیمه. محمدعلیزاده چرندابی، سکینه. ابراهیمی ممقانی، مهرانگیز. سلمانی، رقیه. ۱۳۹۱، 'تأثیر آموزش همتایان بر آگاهی و عملکرد دانش آموزان دختر درمورد فقر آهن و مصرف مکمل آهن'. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران دوره ۲۲. صص ۲۳۳-۲۲۳.
- ❖ صفوی، امان الله. ۱۳۹۰، 'روش ها، فنون والگوهای تدریس'، چاپ هفتم، تهران، انتشارات گلهاء، صص ۲۲۷.
- ❖ طارمیان، فرهاد. مهریار، امیر هوشنگ. ۱۳۸۷، 'اثر بخشی برنامه آموزش مهارت زندگی به منظور پیشگیری از مصرف مواد مخدر در دانش آموزان دوره راهنمایی مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان. دوره ی ۱۶، شماره ۶۵، صص ۷۷ تا ۸۸.
- ❖ عزیزی، علی . امیریان، فرهاد. امیریان، مرضیه. ۱۳۸۷ 'مقایسه اثر آموزش پیشگیری از آلودگی به ویروس ایدز توسط گروه همسالان، پزشک و توزیع پمفلت بر آگاهی دانش آموزان دختر دبیرستانی کرمانشاه' مجله تخصصی اپیدمیولوژی ایران؛. دوره ۴، شماره ۳ و ۴. صص ۷۶-۷۱.
- ❖ علایی، نسرین. حسین خانی، نوابه. ۱۳۸۳، 'بررسی آگاهی و نگرش افراد کلیدی در باره آموزش رفتار جنسی به کودکان و نوجوانان'، همایش سراسری خانواده و مشکلات جنسی، سال پنجم، شماره ۱۷ و ۱۸ (پژوهش و حوزه)، صص ۲۷۶

- ❖ عزیزاده سیوکی، هادی. ضاربان، ایرج. رخشانی، فاطمه. شهرکی پور، مهناز. حسن زاده، مجید. شماعیان رضوی، نازنین و همکاران ۱۳۸۹، 'تأثیر آموزش همسالان بر رفتارهای پیشگیری کننده از ایدز مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده در دانش آموزان پسر سال دوم دبیرستانهای شهرزاهدان. فصل نامه افق دانش، دوره ۱۸، شماره ۵، ص.ص ۲۴۱-۲۳۲.
- ❖ علیوردی نیا، اکبر. صالح نژاد، صالح. ۱۳۹۰، خود کنترلی، جنسیت و تأثیر آن بر رفتارهای انحرافی زن در توسعه و سیاست. دوره ی ۹، شماره ۴، ص ۲۶-۵.
- ❖ الفتی، فروزان. علیقلی، سمیه. ۱۳۸۷، 'سنجش نیاز های آموزشی دختران نوجوان پیرامون بهداشت باروری و تعیین راهبردهای مناسب برای تامین آن در قزوین'. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، سال ۱۲، شماره ۲ پی در پی ۴۷، ص ص ۸۲-۷۶.
- ❖ قهرمانی، لیلا. حیدرنیا، علیرضا. بابایی، غلامرضا. نظری، مهین. ۱۳۸۷، 'تأثیر آموزش بهداشت بلوغ جسمی بر رفتارهای بهداشتی دختران مدارس راهنمایی دولتی شهر چابهار'. دوفصلنامه طب جنوب، مرکز تحقیقات طب گرمسیریو عفونی خلیج فارس، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر. سال یازدهم، شماره ۱، ص ۶۸-۶۱.
- ❖ کارگر، مرضیه. جمالی مقدم، ندا. معطری، مرضیه. ۱۳۹۲، 'تأثیر آموزش پیشگیری از پوکی استخوان توسط همسالان و پرسنل بهداشتی بر خودکارآمدی نوجوانان مبتلا به سندرم نفروتیک'. نشریه مرکز تحقیقات مراقبتهای پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران، نشریه پرستاری ایران، دوره ۲۶، شماره ۸، ص ۴۴-۵۳.
- ❖ کرامتی، محمدرضا. اسفندیاری، محمد رضا. ۱۳۸۸، 'تأثیر برنامه، آموزشی بهداشت بلوغ بر آگاهی، نگرش و سلامت عمومی نوجوانان'. اندیشه های نوین تربیتی، دانشگاه الزهراء، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دوره ۵، شماره ۱، ص.ص ۵۰-۳۵.
- ❖ کریمی، یوسف. ۱۳۹۰، 'نگرش و تغییر نگرش'، چاپ نهم، موسسه نشر ویرایش، ص.ص ۷، ۴، ۵ و

- ❖ کریمی، محمود. غفرانی پور، فضل اله. حیدر نیا، علیرضا. ۱۳۸۷، 'تاثیر آموزش بر اساس الگوی بهداشتی در ایجاد رفتارهای پیشگیری کننده از ایدز.' مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان دوره هجدهم شماره ۷۰ ص. ۶۳-۷۴
- ❖ کمالی خواه، طاهره. رحمتی نجار کلائی، فاطمه. کریمی، مسعود. ۱۳۹۰، 'موانع آموزش بهداشت باروری در مدارس!' مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان دوره ۱۴، شماره ۲ ص. ۷۱-۷۵.
- ❖ کمالی خواه، طاهره. رحمتی نجار کلائی، فاطمه. کریمی، مسعود. ۱۳۹۰، 'موانع آموزش بهداشت باروری در مدارس!' مقاله پژوهشی، مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان. دوره ۱۴ شماره ۲، ص. ۷۱-۷۵
- ❖ کریمی، سیما. کاظمی، مجید. شعبانی شهربابکی، زیبا. وزیر ی نژاد، رضا. ۱۳۸۵، 'مقایسه تأثیر دو روش آموزش به روش سخنرانی و پمفلت بر میزان آگاهی و نگرش دانش آموزان دختر سال آخر دبیرستان شهر سیرجان در مورد بیماری ایدز.' مجله پزشکی هرمزگان، سال دهم، شماره سوم، ص. ۲۸۵-۲۹۰.
- ❖ کلینیکه. ال. کریس ۱۳۸۶. 'مهارتهای زندگی!' گروه نویسندگان حدیث زندگی، ترجمه محمدخانی، شهرام. تهران: اسپندهنر (کتاب الکترونیکی)
- ❖ گلانز، کارنلوویس. فرانسیس، مارکو سراپیر. مترجم شفیع فروغ ۱۳۸۷. 'رفتارهای بهداشتی و آموزش بهداشت تئوری، پژوهش و عملکرد!' جلد دوم، نشر لادن: تهران، ص. ۸۷.
- ❖ الله وردی پور، حمید، حیدرنیا، علیرضا. کاظم نژاد، انوشیروان، شفیع، فروغ. آزاد فلاح، پرویز. میرزایی، الهه. پروفیسور کیم ویت. ۱۳۸۶، 'بررسی وضعیت سوء مصرف مواد مخدر در دانش آموزان و تلفیق عامل خودکنترلی در مدل EPPDM.' مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید صدوقی یزد. دوره سیزدهم، شماره اول، ص. ۲۱-۳۱.
- ❖ مبین، عزت. میرزائی، محسن. کریمی، مهران. ۱۳۹۲، 'بررسی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد دانش آموزان دختر دبیرستانی در خصوص بهداشت دوران قاعدگی.' فصلنامه علمی پژوهشی، دانشکده بهداشت یزد، سال دوازدهم، شماره چهارم، شماره مسلسل ۴۱ ص. ۷۸-۷۰

- ❖ مجلسی، فرشته. محمودی، مریم. رحیمی، عباس. حسین زاده، پیام. ۱۳۸۸، 'مقایسه دو روش سخنرانی و بسته آموزشی در تغییر آگاهی و نگرش بهداشت بلوغ دختران' مجله پزشکی هرمزگان سال پانزدهم شماره چهارم، ص.ص ۳۳۲-۳۲۷.
- ❖ محبی، سیامک. شاه سیاه، مرضیه. مشکی، مهدی. دلشاد، علی. مطلبی، محمد. ۱۳۹۲، 'تأثیر آموزش جرأت مندی بر اساس مدل پرسید بر میزان قاطعیت نوجوانان دبیرستانی گناباد' مجله تخصصی پژوهش و سلامت مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت گناباد، دوره ۱، شماره ۱، ص.ص ۵۳-۴۵
- ❖ محمودی فر، یوسف. خضرطه، زیبا. ۱۳۸۸، 'تأثیر آموزش در زمینه ایدز بر میزان آگاهی و نگرش دانشجویان' مجله راهبردی آموزش، دوره ۲، شماره ۳، ص.ص ۱۱۵-۱۰۹.
- ❖ مشکی، مهدی. اصلی نژاد، محمد علی. ۱۳۹۲، 'آموزش مهارت‌های زندگی و رفتارهای پیشگیری کننده از سوء مصرف مواد در دانشجویان: یک مطالعه طولی' مجله دانشگاه علوم پزشکی فسا، سال سوم، شماره ۳، ص.ص ۱۹۵-۲۰۱.
- ❖ مظلومی، سید سعید. محمود آباد رهایی، زهره. میرزایی علویجه، مهدی. سلطانی، طاهره. بخشی زهرا. شادکام، وحیده. ۱۳۸۹، 'بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان یزد نسبت به بهداشت باروری' فصلنامه علمی پژوهشی دانشکده بهداشت یزد ۱۳۹۰. سال دهم، شماره سوم و چهارم، شماره مسلسل ۳۲، ص.ص ۶۳-۵۳
- ❖ معین، محمد. ۱۳۸۴، 'فرهنگ فارسی' چاپ دوم، تهران: انتشارات راه رشد؛ حق شناس علی محمد ۱۳۸۵، تهران: فرهنگی معاصر ص. ۱۳۴۸
- ❖ ملک افصلی، حسین. زارع، محمد. جندقی، جعفر. رباب علامه، مطهره. کلاهدوز، ماشاالله. ۱۳۸۴، 'تأثیر آموزش مسائل بهداشت بلوغ بر آگاهی، نگرش و عملکرد دختران' مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره چهاردهم، شماره ۵۶، ص.ص ۲۶-۱۸

- ❖ مودی، میترا. زمانی پور، نصرت. شریف زاده، غلامرضا. اکبری بورنگ. صالحی، سلیمان. ۱۳۸۵، 'ارزشیابی برنامه آموزش بهداشت بلوغ در ارتقای آگاهی دانش آموزان مقاطع راهنمایی و دبیرستان دخترانه شهر بیرجند'. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دوره ۱۳، شماره ۴، صص ۳۶-۴۲
- ❖ نوری سیستانی، ملیحه. مرقاتی خوئی، عفت السادات. ۱۳۸۸، مقاله پژوهشی، 'تاثیر شیوه آموزشی مبتنی بر گروه همسالان بر عملکرد جسمی بهداشت بلوغ دختران'، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اراک، سال ۱۲، شماره ۴ شماره پیاپی ۴۹، صص ۱۲۹-۱۳۵.
- ❖ نوری سیستانی، ملیحه. مرقاتی خوئی، عفت السادات. تقدیسی، محمد حسین. ۱۳۸۸، 'ارتقاء آگاهی، نگرش و عملکرد مادران در بهداشت جسمی بلوغ با آموزش مبتنی بر گروه همسالان دختران'. مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل. دوره ۱۱، شماره ۶، صص ۳۹-۳۳.
- ❖ نیک منش، زهرا. خسروی، زهره. کیامنش، علیرضا؛ بنی جمالی، شکوه السادات. کاظمی، یحیی. ۱۳۸۹، 'عوامل مؤثر بر رفتارهای مخاطره آمیز نوجوانان'. مجله علوم رفتاری، شماره ۱۳ علمی-پژوهشی صص ۲۴۰-۲۳۳.

References:

- ❖ Abbaspour, Z. Saidian, M. Abedi, P. 2007 "Peer education vs. health provider education in knowledge and attitude about prevention and transmission of AIDS in high school students". Pak J Med Sci January. 2007; 23(1): 108-110.
- ❖ Abedian, Z. Kabiria, M. Mazlom, S. R. Mahram, B. 2011 " The effects of peer education on health behaviors in girls with dysmenorrhea" Journal of American [Science; 7(1): 431- 438. (ISSN:) 1545- 1003.
<http://www.americanscience.org>.
- ❖ Ali, TS. Rizvi, SN. 2010 "Menstrual knowledge and practices of female adolescents in urban Karachi, Pakistan. Journal of adolescence; 33(4):531-41.
- ❖ Anonymous Model 1 peer education. Online 2006. Available from: <http://www.unodc.org/>.
- ❖ Anisi, J. Salimi, H. Mirzamani, M. Reisi, F. Niknam, M. 2007 A survey study on Behavioral problems in adolescence. Behavioral science Journal 2007; 1(2):164-170.
- ❖ Baraz, Sh. Rostami, M. Karimi Pour, F. Lalehgani, H. Esmaili Vardanjani, S. A. "Surveying and Comparing the effect of Two Training Methods: Drug Addiction Prevention (Peer education with Teachers) on the Level of Knowledge and Attitudes on the High School Students of ShahreKord, Iran. Life Science Journal 2012;9(2):1304-1307
- ❖ Barker, M. et al. 2003 " Health promotion for youth". Missouri: Foundation for health; 2003: 7.
- ❖ Barss, P. Bernsen, R. Al-Awadhi, F. et al. " Effects of a Rapid Peer-Based HIV/AIDS Educational Intervention on Knowledge and Attitudes of High School Students in a High-Income Arab Country". J Acquir Immune Defic Syndr 2009; 52(1):86-98.
- ❖ Botvin, G. Griffin, K. 2004 " Life Skills Training: Empirical Findings and Future Directions". J Prim Prev 2004; 25(2):211-232.

- ❖ Bu'bler, A. Elke, S. Silbereisen, R. K 2008 "The role of life skills promotion in substance abuse prevention: a mediation analysis". *Health Education Research*. 23 (4): 621–632.
- ❖ Butler, JT. 2009 "Principles of health education and health promotion". 5th ed. USA: Wadsworth.
- ❖ Cheung, W. Yuet. 2010 "Strain, self-control, and gender differences in delinquency among Chinese adolescents: Extending general strain theory", *Sociological Perspectives*, Vol (53):321–345.
- ❖ Coen, A. 2002. "Young people reproductive health needs neglected", *Fact Sheets, Populat Act Int*; 19:1.
- ❖ Dahl, R.E. and Gunnar, M.R. 2009 "Heightened stress responsiveness and emotional reactivity during pubertal maturation": Implications for psychopathology. *Development and Psychopathology*, 21, pp. 1-6.
- ❖ "Dictionary of contemporary English longman".
- ❖ Dlamini S, Taylor M, Mkhize N, Huver R, Sathiparsad R, Hein de V, and etal. 2011 "Gender factors associated with sexual abstinent behaviour of rural South African high schoolgoing youth in KwaZulu-Natal, South Africa" 2009. *Health Education research...* Vol.24 no.3 P: 450–460.
- ❖ Elaine, A. Borawski; Erika, S. Trapl; Loren, D. Colabianchi L. N. Tonya, B. 2005 "Effectiveness of Abstinence-only Intervention in Middle School Teens". *Am J Health Behav*; 29(5):423-434
- ❖ Fantasia, H.C. "Influences of Social Norms and Context on Sexual Decision Making Among Adolescent Women". *Journal of Midwifery & Women's Health*. 56(1) pp. 48- 53.
- ❖ Ferrara, M. Langiano, Elisa. De Vito, E. "A school based community randomized trial of the effect of peer health education on primary prevention knowledge, attitude and behaviours towards HPV among adolescents" 2012. *Italian Journal of public Health. IJPH*, 9(1):20-32
- ❖ Fontenel, D. Hajizade, M. Gheitasi, A. 2006. "Keys to teenage behavior 10 ed". Tehran: Saber 2006:40-100.

- ❖ Forneris, T. Danish, S.J. Scott, D.L. 2007 "Setting goals, solving problems, and seeking social support: developing adolescents' abilities through a life skills program" *Adolescence*; 42(165):103-114.
- ❖ Gebhardt, W.A. Kuyper, L. Dusseldorp, E. 2006 "Condom use at first intercourse with a new partner in female adolescents and young adults: The role of cognitive planning and motives for having sex". *Arch Sex Behav* 35(2): 217-23
- ❖ Gökengin, D. Yamazhan, T. Ozkaya, D. Aytuğ, S. Ertem, E. Arda, B. Serter, D. 2003 "Sexual knowledge, attitudes, and risk behaviors of students in Turkey". *J Sch Health Sep*; 73(7): 258-63.
- ❖ Gozam, S. Karayurt, O. Plalin, N. 2010 "Effectiveness of Peer Education for Breast Cancer Screening and Health Beliefs in Eastern Turkey". *Cancer Nursing*. 33 (3): 213-220.
- ❖ Green, J. Peer Education. "Promotion & Education". 5th ed; 2001; 5(2): 65-8.
- ❖ Grisp, J. Taylor, C. 2005 "Fundamentals of Nursing" 2d ed Philadelphia: Elsevier Mosby;
- ❖ Gürsoy, A. A. Yiğitbaş, A. Yılmaz, F. Eradol, H. Kobya Bulut, H. Mumcu, H. K. Yeşilçiçek, K. Kahriman, İ. Hindistan, S. Nural, N. 2009 "The Effect of peer Education on University students Knowledge of breast self-examination and health beliefs". *The Journal of Breast Health* 5(3) :135-140.
- ❖ Hockenberry, M.J. 2005 "Essentials of Pediatric Nursing". 7th ed, Philadelphia: Elsevier Mosby.
- ❖ Houston, A.M. Abraham, A. Huang, Z. et al. 2006 "Knowledge, attitudes, and consequences of menstrual health in urban adolescent females". *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*. 19(4):271-5.
- ❖ "International Conference on Population and Development". Programme of Action of the International Conference on Population and Development 1994 (ICPD).
- ❖ Jahanfar, S. Lye, M.S. Rampal, L. "randomized controlled trial of peer-adult-led intervention on improvement of knowledge, attitudes and behaviour of university students regarding HIV/AIDS in Malaysia. Singapore".

- ❖ Jaiswal, S. Magar, B. Thakali, K. Pradhan, A. Gurubacharya, D. 2005 "HIV/AIDS and STI related knowledge, attitude and practice among high school students in Kathmandu valley". *IMSEAR*; 3(1): 69-75.
- ❖ -Jemmott, J.B. Jemmott, L.S. Fong, G.T. 2010 "Efficacy of a theory-based abstinence-only intervention over 24 months: a randomized controlled trial with young adolescents". *Arch Pediatr Adolesc Med*; 164(2):152-9.
- ❖ Jodati, A.R. Nourabadi, G.R. Hassanzadeh, S. Dastgiri, S. Sedaghat, K. 2007 "Impact of education in promoting the knowledge of and attitude to HIV/AIDS prevention: a trial on 17,000 Iranian students". *International Journal of STD & AIDS*. 18: 407-9.
- ❖ Karayurt, O. Aklime Dicle. Arzu Tuma Malak. 2009 "Effects of Peer and Group Education on Knowledge, Beliefs and Breast Self-Examination Practice among University Students in Turkey". *Turk J Med Sci*; 39 (1): 59-66
- ❖ Layzer, C. Rosapep, L. Barr, S. 2014 "A Peer Education Program: Delivering Highly Reliable Sexual Health Promotion Messages in Schools". *Journal of Adolescent Health* 54: 70-77.
- ❖ Luchters, S. Chersich, M.F. Rinyiru, A. et al. 2003 "Impact of five years of peer-mediated interventions on sexual behavior and sexually transmitted infections among female sex workers in Mombasa, Kenya". *BMC Public Health* 2008; 29(8):143.
- ❖ Maas, F. Otte, W.M. 2009. "Evaluation of HIV/AIDS secondary school peer education in rural Nigeria". Oxford University Press. 2009; 24(4):547-57.
- ❖ Mahat, G. Scoloveno, M. Leon, T. Frenkel, J. "Preliminary Evidence of an Adolescent HIV/AIDS Peer Education Program" 2008. *JPediatr Nurs*; 23(5):358-63. j. pedn. 2007. 12.007. Epub 2008 Jun 11. (Pubmed).
- ❖ Medley, A. Kennedy, C. O'Reilly, K. Sweat, M. 2009 "Effectiveness of peer education interventions for HIV prevention in developing countries: a systematic review and meta-analysis". *Jun*; 21(3):181-206.
- ❖ Mellanby, A.R. Newcombe, R.G. Rees, J. et al. 2001 "A comparative study of peer-led and adult-led school sex Education". *Health Educ Res*; 16(4): 481-92.

- ❖ Naseri H. 2008 “Life skills for students”. 1St ed. Moavenate Omore Farhangi va Pishgiri Sazmane Behzisti keshvar,20. (Persian)
- ❖ Nazarpour, M. Pouzesh, S. D. Raoufi, M B. Sadagat, K. Nazari, M. Amini, A. et al 2010 “Effect of Life Skills Workshops on Changing the Attitudes and Awareness toward Narcotic Drugs abuse in Students”. Medical Journal of Tabriz University of Medical Sciences. 2010;31(4):83-86.
- ❖ Nichols, A.J. 2006“‘The influence of a school-based substance abuse prevention program in reducing smoking among sixth grade African American students in Louisiana’”. Unpublished PhD dissertation in the school of social work in Louisiana Stat University and Agricultural and Mechanical College, America.
- ❖ Normala, I. Rampal ,L. Jamil, Z. Mohd Zain, A.2012 “Effectiveness of peer-led education on knowledge, attitude and risk behavior practices related to HIV among students at a Malaysian public university”. A randomized controlled trial. Preventive Medicine. 55: 505–510
- ❖ Oladepo, O. Fayemi, M. M. 2011“ Perceptions about sexual abstinence and knowledge of HIV/AIDS prevention among in-school adolescents in a western Nigerian city”. BMC Public Health, 11:304 doi: 10.1186/1471-2458-11-304.
- ❖ Piero, B. Chiara, M. Patrizia,S. et al. 2005 “Is peer education the best approach for HIV prevention in schools? Findings from a randomized controlled trial”. Adolescent Health; 36: 508-16
- ❖ Prateek,S. Bobhate,S. Shrivastava.R. 2012 “A Cross Sectional Study of Knowledge and Practices about Reproductive Health among Female Adolescents in an Urban Slum of Mumbai”. Journal of Family and Reproductive Health. 2012(Issue 4)
- ❖ Rotheram Borus MJ. Miller, S. Koopman,C. Haignere, C. Selfromge, C. 2002 “Adolescents living safely, AIDS awareness, attitudes and actions”. New york: HIV Center for Clinical and Behavioural studies; 2002.
- ❖ Salama H.E.Nahed, A.F, Shoma A, Elshamy. K. 2009“Effects of Peer Education on the Knowledge of Breast Cancer and Practice of Breast Self-Examination among Mansoura University Female Students”. Journal of American Science 9(10):235-261

- ❖ Shamandi, Z. Azimis, S. Farid, F. 2005 “The effect of education on knowledge and attitude of 14-18 year students about and toward HIV+ Patients”. Proceedings of the 17th EA World Congress of Epidemiology; 2005; Bangkok, Thailand
- ❖ Shelton, D. Lyon-Jenkins, N. 2006 “Mental health promotion for vulnerable African American Youth”. *J Forensic Nurse* 2006; 2(1): 7-13.
- ❖ Sinha, J.W. Cnaan, R.A. and Gelles, R. J. 2007 “Adolescent risk behaviors and religion: Findings from a national study”. *Journal of Adolescence*. 30(2), pp. 231 -249.
- ❖ “Statistical Center of Iran”. 2010 Available at: <http://www.amar.org.ir/>
- ❖ Taghva, N. 2010. 'The effect of group training for mothers on the attitudes of pre-adolescent daughters towards bio-psycho-social changes' *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2010; (5)1540–1544.
- ❖ Tegegn, A. Yazachew, M. Gelaw, Y. 2008 “ Reproductive health knowledge and attitude among adolescents community based study in Jimma Town, Southwest Ethiopia”. *Ethiopian Journal of Health Development*; 223:243-51
- ❖ Turner, N. E. Macdonald, J. Somerset, M. 2008 “ Life skills, Mathematical reasoning and critical thinking: A curriculum for the prevention of problem gambling”. *J Gambl Stud*; 24(3):367-380.
- ❖ Underhill, K. Operario, D. and Montgomery, P. 2007 “Systematic Review of Abstinence-Plus HIV Prevention Programs in High-Income Countries”. *PLoS medicine*. 4(9), pp. 1471- 1485.
- ❖ UNFPA. “Adolescents and youth Retrieved” 2008 Available from: <http://www.unfpa.org / adolescents and youth>
- ❖ United Nations Population Fund. 2009 “Supporting adolescent and youth: Giving adolescents girls the chance to reach their full potential”. Cited March. 12 Available from: <http://www.unfpa.org / adolescents /girls.html>
- ❖ Vera, P. Eliseo & Moon. Byongook 2013 “An empirical test of low self-control theory among hispanic youths” *Youth Violence and Juvenile Justice*, Vol (11): 179- 193.
- ❖ World Health Organization (Online). 2012; Available from: URL: www.who.int/

-
- ❖ world health organization, 2006 “implementing the global reproductive health strategy department of reproductive health and research”. www.who.int/child-adolescent-health.
  - ❖ World Health Organization, Nations International Children's Emergency Fund, United Nation Volunteers. Iron Deficiency Anemia: Assessment, Prevention, And Control. A Guide For Programe Managers. Geneva: World Health Organization; 2001. P. 1-114
  - ❖ Zollinger, T.W. Saywell, R.M. Muegge, C.M. Wooldring, J.S. Cummings, F. Caine, V.A. 2003“ Impact of the life skills training curriculum on middle school students tobacco use in Marion County, Indiana”. J Sch Health. 2003; 73(9): 338-346.

Evaluating the effect of peer based education on the knowledge and attitude of teenage girls toward puberty health- Isfahan City 2013

Abstract

Background: Nowadays one fifth of the world population is consisted of 10-19 year old teenagers which 85% of them live in developing countries and 500 million of them are teenage girls. Investing in providing health for teenagers is one of the main ways to reach the goals of the millennium development and the needs of this population to maintain puberty health requires continuous education. Considering the effect of peers on teenagers, this study was conducted to evaluate the effect of education by trained peers on the knowledge and approach of teenage girls.

Methods:

This was a quasi-experimental two-phase prospective field trial that was conducted during 2013 in Isfahan city on 282 female students of second grade high school which were selected through cluster randomized simple sampling. Data gathering tool was a researcher made questionnaire that was filled before the training. Then participants were trained through informal session for 6 weeks by their trained peers and then the questionnaire was filled again. Descriptive and inferential analysis was done to analyze the data using SPSS 16.

Results:

Results showed that Before the training there was no significant difference between the mean score knowledge toward puberty health of all the aspect Abstinence, decision making, physical), healthy sexual behavior, psycho- social of both groups ($P > 0.05$). After the training a significant difference was observed of knowledge toward puberty health of all the aspect Abstinence ($p=0.0001, t=31.13$), decision making ($p=0.0001, t=16.2$), physical ($p=0.0001, t=23.9$), healthy sexual behavior ($p=0.0001, t=20.9$), psycho- social ($p=0.0001, t=18.3$) in the intervention group .

Also, Before the training there was no significant difference between the mean score attitude of all the aspect Abstinence, decision making, physical, healthy sexual behavior, psycho- social of both groups ($P > 0.05$). After the training a significant difference was observed of attitude toward puberty health of all the aspect Abstinence ($p=0.0001, t=13.82$), decision making ($p=0.0001, t=7.9$), physical ($p=0.0001, t=20.68$), healthy sexual behavior ($p=0.0001, t=14.15$), psycho- social ($p=0.0001, t=13.56$) in the intervention group .

Conclusions: This study concluded that taking advantage of opportunities that occur during natural bondings at school could increase the knowledge of teenagers toward puberty health and enhance their approach toward different aspects of puberty health (Abstinence, physical, decision making, and healthy sexual behavior, and psycho- social). Therefore it is recommended that peer based educations would become a part of schools' educational programs.

Keywords: Knowledge, Attitude, Peer education, Adolescent female, Puberty health